

8.klase- atkārtojums par vārdšķirām

1.uzdevums

1. Aizpildi tabulā tukšās vietas, kur tas nepieciešams!

	Lietvārds	Īpašības vārds	Skaitļa vārds	Vietniek-vārds	Darbības vārds	Apstākļa vārds	Saiklis	Prievārds	Partikula	Izsaukmes vārds
Patstāvīgs v.		X		X						
Palīgvārds										X
Lokāms v.			X		X					
Nelokāms v.						X				
Dzimte	X									
Skaitlis		X			X					
Locījums	X									
Deklinācija										
Konjugācija										
Kārta					X					
Izteiksme										
Laiks					X					
Persona										
Pakāpe						X				
Noteiktā vai nenoteiktā galotne		X								

2. Uzraksti 3-4 teikumus par aizvadīto vasaru, kurā ir visu vārdšķiru vārdi!
Katram vārdam virs tā nosaki vārdšķiru!

.....

.....

.....

.....

.....

2.uzdevums- divdabja teiciens-8.kl.

1.Lasi tekstu! Liec pieturzīmes!

1. Lēnos vējos līgodama atbrauca vasara. 2. Kā skaista nerātne tā ieķeras lokanajās skuju šūpolēs un aijā sevi saulē mirdzēdama ziedos rotājusies. 3. Kad dienas vidos sarkanās sveķenes tai apžilbina zilās debesu acis vasara piever tumšās mežu skropstas un pieliecas vakara krēslā pie vientuļām kreimenēm viegli viegli aizskardama ar maigo elpu baltos ziedu zvārgulīšus.

4. Tad Dieva dārzs piesmaržo tik bagātīgi ka visu nakti lēnas vēsmas iznēsā saldo meža elpu tālu pār miglainajiem laukiem un pļavām.

5. Citu rītu zeltainās egļu atvases un slaidās priežu kosas jau agri sveicina lecošo sauli. 6. Pat mazās baltās septiņstarītes un zemās ložņīgās meža debestiņas ar rasā atsvaidzinātiem ziediem sarkaniem kā puves vizuļo pret debesīm jauno dienu slavēdamas.

7. Šķiet skaistā saulainā vasara vij nebeidzami garas vainagu virtenes pati smaržodama ziedu kalnos pati līgodama mežu un pļavu ielokos.

8. Vakari satumst zemes vēža stabules iemidzināti rīti ataust putnu dziesmu atmodināti.

9. Dienas izzied viena pēc otras kā milzu ugunspuķes tikai Misas līčos vēl ilgi tvīkst nopļautās Jāņu zāles.

(A.Dziļums. „Vasara Dieva dārzā”)

2.Pasvītro divdabja teicienus!

3.Ievieto divdabja teicienus paša izdomātos saliktos teikumos! Divdabja teicienus ievieto gan teikuma sākumā, gan vidū, gan beigās!

4.Ieraksti tabulā 7 vārdus, kuri lietoti pārnestā nozīmē! Izraksti arī visu vārdu savienojumu!

5.Iesaisti šo vārdu tiešajā nozīmē teikumā! Uzraksti to tabulā!

Vārds pārnestā nozīmē	Vārdu savienojums	Šis pats vārds tiešajā nozīmē teikumā

* Ja skolotājs vēlas, šo darbu var izmantot kā pārbaudes darbu, kas vērtējams ar i/ni. Tad par katru teikumu, kurā pareizi saliktas pieturzīmes, par katru pareizu paša veidotu saliktu teikumu, par katru pareizi pasvītrotu divdabja teicienu skolēns saņem 1 punktu. Leksikoloģijas daļā skolēns punktu iegūst tad, ja pareiza visa rinda tabulā.

3.uzdevums- salikti teikumi, domraksts- 8.kl.

1. Pēc 1.attēla uzraksti 5 saliktus sakārtotus teikumus ar vismaz diviem savrupinājumiem!
- 2.Pēc 2.attēla uzraksti 5 saliktus pakārtotus teikumus ar vismaz 3 iespraudumiem!
- 3.Pēc 3.attēla uzraksti domrakstu! Vispirms izdomā tematu un virsrakstu!
- 4.Raksti melnrakstu! Rūpīgi pārbaudi to!
- 5.Savā domrakstā iesaisti pēc iespējas vairāk saliktu teikumu!
6. Veido tīrrakstu!

1.

2.

9.kl.- māc.vielas atkārtojums gada beigās

1.uzdevums

1.

1.Liec pieturzīmes!

2.Ievieto vārdos izlaistos burtus!

Starp mums bija vairāki labi skrīveri un mēs jau pirms Ziemā-vētkiem dabūjām norakstīt sākumā uz šaurajām līnijām vēlāk uz vienas. Un uz pavasara pusi kad meitenes vēl pa lielākai daļai kašājās ar gripelēm mēs pāris pirmziemnieku rakstījām jau diktātu. [..]

Pie pareizrakstības man bija sava metode kā izzināt kur garuma zīme vajadzīga kur ne. Skolotājs pūlējās tās zilbes stiept labi garas bet ne ikreiz es varēju notvert īsto garumu. Tāpat es nevarēju lāgā dzirdēt kur bija rakst-ms *b* kur *p* tāpat bija mokas ar galotnēm kuras beidzās ar *c* un *ts*.

Pēc labākās gribas es tur nevarēju saklausīt nekādas starpības. Bet šādās reizēs mani nekad nevīla mana redzes atmiņa. Ja vien es i-saukto vārdu kādreiz biju redzējis drukātu es to atcerējos burtu pa burtam. Es atcerējos kurā grāmatā tas bij. Bieži vien zināju kurā vietā lappuses au-šā apakšā vai vidū un šī atmiņa mani nekad nevīla. Tā es nenieka nesajē-dams no gramatikas varēju tīri labi un pareizi rakstīt tā ka daudzkreiz dabūju jau mazo „labi” pirmajā ziemā.

Te jāsaka ka lielo „Labi” dabūja tikai retais. Tur jau vajadzēja savienoties visām labām īpašībām lielai tīrībai pareizībai un skaistam veiklam rokrakstam. Vēlākos gados manās burtnīcās bij arī lielie „Labi”.

Es daudzkreiz tiku brīnījies kāpēc gan meitenēm kur viņas taču tais-ja tik smalkas cakas izšuva puķītes un putniņus un strādāja visādus skaistus rokdarbus neveicās ar rakstīšanu. Viņu burti bija asi stūraini un ļodz-jās uz visām pusēm it kā ar varu savirknēti līnijās. Beidzot es atradu kamdēļ tā. Viņas jau nevingrinājās. Viņas dar-ja tikai nepieciešamo. Kad zēni vakaros vai rītos visu izdar-juši kas bija uzdots galvas piešķiebuši un rokas savicinājuši simtiem reižu rakstīja savu vārdu vai mēģināja labi skrīveriski izlaist kādu teikumu meitenes knibinājās ap savām adatām un dziļām. Tāpēc nebija nekāds brīnums kad dažāda laba meita pāris gados bija jau aizmirsusi visu ko skolā māc-jusies pašu pirmo protams rakstīšanu. Tagad es skatos arī meitenes raksta tīri glīti.

(J.Jaunsudrabiņš. „Skolā”)

3. Skaidro vārdus vai vārdu savienojumus

gripele- .....
pirmziemnieks- .....
skrīveris- .....
izsauktais vārds- .....
cakas- .....
skrīveriski izlaist teikumu- .....

3.Ieraksti tabulā piemērus no teksta!

Konstrukcija	Piemērs tekstā
Vienkāršs paplašināts teikums	
Salikts sakārtots teikums	

Salikts pakārtots teikums	
Teikums ar divdabja teicienu	
Teikums ar savrupinātu pielikumu	
Teikums ar vienlīdzīgiem teikuma locekļiem	
Teikums ar vispārinošo vārdu un vienlīdzīgiem teikuma locekļiem	
Teikums ar iespraudumu	

2.

Skaidro frazeoloģismus!

Piektais ritenis- .....

Kā akā iekritis- .....

Tad, kad pūcei aste ziedēs- .....

Kuļas kā pliks pa nātrēm- .....

Liet ar karoti mutē- .....

Šaut pār strīpu- .....

Kā no laivas izmests- .....

Nosist laiku- .....

Ahilleja papēdis- .....

Post scriptum- .....

3.

Sameklē atbilstošus vārdu pārus un savelc tos ar bultām!

vienreizējs	produktīvs
ražīgs	analoģisks
juceklīgs	haotisks
varonīgs	unikāls
līdzīgs	pozitīvs
sarežģīts	heroisks
apstiprinošs	speciāls
īpašs	stabils
īpatnējs	komplīcēts
noturīgs	specifisks

4.

Izsvītro nepareizās formas, atstājot pareizi uzrakstītos vārdus pavēles izteiksmē!

Audziet!	Augat!	Augiet!
Nākiet!	Nāciet!	Nākat!
Uzpošiet!	Uzpošat!	Uzposiet!
Berziet!	Beržat!	Beržiet!
Velkiet!	Velkat!	Velciet!
Atpūšaties!	Atpūties!	Atpūšieties!
Pērkiet!	Pērciet!	Pērkat!
Aužiet!	Audiet!	Aužat!
Kodiet!	Kožiet!	Kožat!
Sēžaties!	Sēžieties!	Sēdieties!
Plēšiet!	Plēšat!	Plēšiet!
Griežat!	Griežiet!	Grieziet!
Lauziet!	Laužat!	Laužiet!
Dzēšiet!	Dzēšat!	Dzēšiet!

5.

Teikumā ar burtu n izveido pēc iespējas vairāk vārdu! Visiem vārdiem jā sākas tikai ar šo burtu.

.....

.....

.....

.....

.....

.....